

АНГЕЛ КАРАЛИЙЧЕВ
МОМИЧЕТО, КОЕТО БИЛО
НАПРАВЕНО ОТ ВАР

chitanka.info

Живели някога двама стари хора, които си нямали рожби и много тъгували. Веднъж бабичката рекла:

— Дядо, щом настане зима, ще си направим едно момиче от сняг. Не мога повече да трая без рожба.

— Да си направим, но снежното девойче ще се разтопи, когато времето се затопли.

— Тогава вземи теслата и издялай едно момиченце от дърво!

— Може — съгласил се старецът, — но трябва да ти кажа, че сложим ли го край огъня и падне ли някоя искра върху него, то ще се запали и ще изгори.

Бабичката, като чула тия думи, се натъжила много и очите ѝ се напълнили със сълзи.

— Не плачи — утешил я старецът, — аз съм човек варджия. Утре ще угася вар и ще направя едно момиченце от вар.

Бабичката се зарадвала, като чула тия думи, и легнала да спи успокоена. Заспала дълбоко и през сън чула един глас, който ѝ рекъл:

— Момиченцето ще бъде много бяло и много хубаво, но ако искате да остане живо, щом проговори, трябва да го изведете на пътната врата и да го дадете на оня, който мине първи покрай вас. Ще му поръчате, като си намери годеник, да не му продумва дума, докато той не познае от какво е направено, защото ако проговори, ще се превърне на бял прах.

На другия ден старецът се запретнал, угасил вар в един трап, измайсторил едно момиченце — по-бяло от сняг — и щом резнал с една пръчица мястото под носа му и му направил уста, то проговорило:

— Добро утро, тате! Какси, мамо?

На старците им било много мъчно да се разделят с бялата си дъщеричка, но нямало какво да правят — трябало да изпълнят поръчката на оня, който се обадил през нощта. Излезли на пътя, за да видят кой ще мине първи, че да му я предадат. Не щеш ли, най-напред се задал един крантав кон. Старците се спогледали, отворили портата, вкарали коня в своя двор, вчесали го с един гребен, поставили му юзда, оседлали го с меко седло, наместили бялото момиче на коня и му поръчали да мълчи пред годеника си, додето той не изговори думите „от вар момиче“.

Трябва да ви кажа, деца, че крантавият кон идел направо от яхърите на тогавашния войвода. Докато конят бил млад и буен, хранели го с ориз и го решели със златен гребен, но когато оstarял и краката му почнали да се преплитат, войводските прислужници го изкарали от къщи и го натирали в гората, да го ядат вълците. Ала конят бил прекарал целия си живот при хората, затуй не останал в гората, а се върнал пак в града и минал покрай къщата на двамата старци. Щом усетил момичето на гърба си, той се посъживил и тръгнал право към войводския дом. Синът на войводата, като видял момичето, много се зарадвал.

— Коя си ти и откъде идеш? — попитал той.

Момичето мълчало.

— Защо не отговаряш, да не си няма?

Момичето пак нищо не казало.

Войводският син му помогнал да слезе от коня, хванал го за ръчицата и го отвел вкъщи при майка си и баща си.

— Вижте — рекъл той — какво бяло момиче ми донесе крантавият кон.

Старият войвода и жена му ахнали, като видели колко е хубаво момичето, и почнали да го разпитват защо е толкова бяло, но момичето не отворило уста.

Синът на войводата отишъл през деня на лов и се върнал с празни ръце, защото пред очите му се мержелеело все бялото момиче.

Като се приbral вкъщи, той рекъл на майка си:

— Майко, решил съм да върна пръстена на царската дъщеря.

— Как тъй ще го върнеш, нали ти е годеница?

— Не искам да се женя за нея. Ще се оженя за момичето, което ми донесе крантавият кон.

— Какво приказваш? — извикала тя. — Не разбра ли, че момичето е нямо?

— Нищо, че е нямо. Искам си го и туйто.

— Прави каквото щеш — рекла майката.

Върнал войводският син пръстена на царската дъщеря и се сгодил за бялото момиче. Но нали никога не се сещал да му каже, че е направено от вар, момичето упорито мълчало. Три месеца време войводският син водил годеницата си, разхождал я с една позлатена

кочия^[1], облякъл я в сърма и злато, молил я да му продума, но тя не си отворила устата.

— Тая девойка е наистина няма — рекъл той и решил да я напусне. Заключил я в една малка стаичка на тавана и пратил за царската дъщеря.

Като се настанила във войводския дом, царската дъщеря най-напред попитала къде е бялото момиче. Прислужничките й съобщили, че е заключено в една стаичка на тавана.

— Идете да видите през ключовата дупка какво прави — заповядала царската дъщеря.

Прислужничките тихо, на пръсти, се приближили до вратата, погледнали през ключовата дупка и видели бялото момиче — седи на едно столче до прозореца, а на коленете му жълта копринена риза.

— Тая риза ще бъде за моя годеник — войводския син. Вдени се, игличке! — рекло момичето.

Изведнъж иглата, която била забодена на игленика, скочила на масата, отишла при златния конец, подала си ухoto и конецът се надянал. Момичето взело иглата и почнало да шие копчетата на ръкавите. Както шиело то, без да ще, си боднало големия пръст и викнало гневно на иглата:

— Ох! Защо ми убоде големия пръст? Ти си лоша игла! — и я захвърлило на пода.

Когато преминала болката, бялото момиче се обърнало кротко към иглата:

— Прощавай, игличке. Ела да си продължим работата.

Но иглата била много сърдита и не рачила да иде при момичето. Тогава то грабнало ножиците, отрязало си носа и му заповядало:

— Иди да ми донесеш тая непослушна игла!

Отрязаният нос скочил върху масата, от масата тупнал на пода, грабнал иглата и я подал на бялото момиче. Момичето поело иглата с лявата си ръка, а с дясната хванало отрязания нос и го сложило пак там, дето му е мястото.

Прислужничките на царската дъщеря се втурнали надолу и си изпотрошили краката по стълбите. Задъхани, разказали на господарката си какво са видели.

— Голяма работа — рекла царската дъщеря, — и аз мога тъй. Донесете ми платно за риза, игла, златен конец и ножици — като ѝ

донесли всичко, тя се обърнала към иглата и рекла: — Заповядвам ти, иглице, да отидеш при конеца и да му подадеш ухото си, за да се вдене! Хайде!

Но иглата не мръднала. Княгинята тропнала с крак.

— Знаеш ли коя съм аз? Ако веднага не изпълниш заповедта ми, ще повикам един ковач и ще го накарам да те натроши с чука си върху наковалнята.

Но иглата пак не мръднала.

Тогава княгинята я грабнала, захвърлила я на пода и креснала:

— Ти си ръждива игла! Ела сега при мене!

Но иглата не я послушала и този път. Пламнала от яд, княгинята грабнала ножиците, отрязала си носа и изпищяла:

— Олеле, страшно боли! Хей, нос, по-скоро ми донеси иглата, защото умирам от болки!

Носът паднал на земята и не мръднал. Княгинята се навела, взела го, поставила го там, където бил по-рано, натиснала го, но щом си махнала ръката, отрязаният нос пак тупнал на земята.

— Ами сега какво ще правя, мамичко? — викнала княгинята и се мушнала в леглото.

Като се върнал войводският син и видял, че жена му няма нос, поклатил глава.

— Не мога да живея с жена, която няма нос! — рекъл той. — Заведете я в двореца и ми доведете втората дъщеря на царя. Тя поне има дълъг нос.

Довели му дългоносата княгиня. Направили сватбата. И заживял войводският син с новата си жена. Дългоносата княгиня още на другия ден след сватбата проводила своите прислужнички да видят какво прави на тавана заключеното момиче. Прислужничките пак надникнали през ключовата дупка и ето що видели: бялото момиче стояло на сред стаята и гледало към пещта, която зеела под камината.

— Опали се, пещ! — викнало то.

Пещта мигом пламнала.

След това девойчето се обърнало към нощвите, в които имало бяло брашно:

— Отсей се, брашно!

Брашното влязло само в едно сито и се отсяло.

— Замеси се, хляб! — извикало момичето.

Хлябът се замесил и бързо втасал.

След това момичето разплело дългите си коси и измело въглените от пещта. Суровите хлябове сами се наместили в пещта, изпекли се, излезли навън и се наредили на полицата. Сетне момичето подигнало тигана и му поръчало да се настани върху железния триножник над въглените. Тиганът мигом изпълнил поръчката.

— Налей се, масло! — обърнало се момичето към шишето с дървеното масло. Шишето подскочило от полицата към огнището и се изляло в тигана. Щом маслото завряло, бялото момиче си потопило ръцете в тигана и като ги извадило, в тигана останали две големи риби и почнали да се пържат.

Прислужничките пак затрополили надолу по стълбата към дългоносата княгиня. Разказали ѝ какво са видели.

— Голяма работа! — рекла княгинята. — И аз мога тъй.

Накарала прислужничките да напалят хубаво пещта, разплела косата си и мушнала главата си в огнената пещ, за да измете жарта. Косата ѝ пламнала, изгоряла и дългоносата княгиня заприличала на пърлено прасе.

— Налейте масло в тигана! — провикнала се княгинята.

Когато маслото завряло, тя потопила ръцете си и запищяла от болка:

— Олеле, майчице, изгоряха ми ръцете!

Никакви риби не се появили в тигана.

Войводският син се показал на прага.

— Какво става тук? — попитал той.
И като видял жена си, поклатил глава и рекъл:
— Не мога да живея с опърлена жена! Върнете я в двореца!
Минало що минало, дошло време войводският син да замине на бой. Повел той войниците си, които били много весели, защото знаели, че ще победят и ще се върнат при своите невести и дечицата си.

Копията им лъщели, сабите им звънтели, а конете цвилели. Само войводският син вървял замислен и натъжен. Вечерта войската спряла в едно равно поле. Войниците разпънали шатри, наклали огньове, навечеряли се и се хванали да играят хоро. Само войводският син седял на трапезата, подпрял главата си с длан, и гледал навън. По едно време две бъклици се чукнали и си заговорили тихичко. Войводският син се заслушал в разговора им.

Едната попитала:

— Кой те напълни отзарана?

— Момичето, което е направено от вар. А тебе?

— И мене то ме напълни. Да ще войводският син да сръбне една гълтка от мене, веднага ще му се развесели сърцето.

— Ако пък сръбне от мене, сърцето му ще стане лъвско — добавила втората бъклица.

Войводският син веднага повикал помощника си и го попитал кое момиче е напълнило бъклиците.

— Не го ли знаеш? — учудил се помощникът. — То е същото, дето стои заключено в таванска стаичка.

— Тъй ли? — рекъл войводският син и надигнал едната бъклица.

Сърцето му бързо се развеселило. Когато опитал втората, усетил пък, че сърцето му е лъвско. Няма нужда да ви казвам, че никой не може да надвие оня човек, който има лъвско сърце в гърдите си. Войводският син победил враговете си още в първия бой и обърнал войската си назад. Като се прибрали всички, той изтичал по стълбите към таванска стаичка, отключил вратата и викнал:

— Благодаря ти, годеничке, дето направи сърцето ми лъвско. Не мога да разбера как можеш да вършиш такива чудеса, когато си направена от вар?

Щом чуло тия думи, девойчето навело очи и проговорило:

— Ах, колко съм щастлива! Сега вече мога да говоря.

Войводският син зяпнал от учудване.

— Я — рекъл той, — ти значи не си няма?

Девойката му разказала откъде е дошла и защо е била принудена да мълчи досега.

Като изслушал разказа ѝ, войводският син се зарадвал, хванал я за ръката, отвел я долу при родителите си и вдигнал голяма сватба. На сватбата поканили и двамата старци — варджията и неговата бабичка.

Три дни и три нощи свирили цигуларите. Подир сватбата бедният варджия и бабичката му останали да живеят във войводския дом. Но вие ще попитате какво стана с крантавия кон. Конят, деца, до края на живота си получавал по едно кринче ориз на ден и го решели със златен гребен.

---

[1] Колесница. — Б.р. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.